Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0149

ELi äriühingute, töökohtade ja toodete kaitsmine kolmandate riikide ebaausa konkurentsi eest

Euroopa Parlamendi 29. aprilli 2026. aasta resolutsioon ELi äriühingute, töökohtade ja toodete kaitsmise kohta kolmandate riikide ebaausa konkurentsi eest (2025/2955(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse petitsioone nr 0072/2025 ja nr 0956/2025,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik[1], ja komisjoni 13. märtsi 2025. aasta rakendusmäärust (EL) 2025/512, millega sätestatakse tehniline kord, mille kohaselt töötatakse välja, hooldatakse ja kasutatakse elektroonilisi süsteeme teabe vahetamiseks ja säilitamiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 952/2013[2],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrust (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus)[3],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrust (EL) 2023/988, milles käsitletakse üldist tooteohutust ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja

---

1 ELT L 269, 10.10.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj.
2 ELT L, 2025/512, 20.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/512/oj.
3 ELT L 277, 27.10.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ ja nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ[4],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93[6],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2024. aasta määrust (EL) 2024/3015, millega keelatakse sunniviisilise töö tulemusena valminud tooted liidu turul ja muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937[7],

– võttes arvesse komisjoni 5. veebruari 2025. aasta teatist „Terviklik ELi meetmepakett turvalise ja kestliku e-kaubanduse toetuseks“ (COM(2025)0037),

– võttes arvesse oma 9. juuli 2025. aasta resolutsiooni tooteohutuse ja õigusnormidele vastavuse kohta e-kaubanduses ja väljastpoolt ELi importimisel[8],

– võttes arvesse kodukorra artikli 233 lõiget 2,

A. arvestades, et ELi turule lastud importkaubast tulenev ebaaus konkurents võib tekkida siis, kui tooteid müüakse kunstlikult madalate hindadega dumpingu, kaubandust moonutavate toetuste, struktuurse liigse tootmisvõimsuse, regulatiivse asümmeetria, sealhulgas madalamate keskkonna-, kestlikkus- ja tööstandardite, eksitavate kaubandustavade või kohaldatavate tervishoiu- ja ohutusstandardite eiramise tõttu; arvestades, et sellised tavad on vastuolus ELi võetud kohustusega luua õiglane ja kestlik ülemaailmne kaubandussüsteem, et need kahjustavad ELi tootjaid, kes tegutsevad rangete regulatiivsete ja kestlikkusnõuete alusel, ning võivad põhjustada suurt majanduslikku kahju siseturu strateegilistele tööstusökosüsteemidele, kahjustades samal ajal ka tarbijaid;

---

4 ELT L 135, 23.5.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj.

5 ELT L 169, 25.6.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj.

6 ELT L 218, 13.8.2008, lk 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj.

7 ELT L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj.

8 Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2025)0154.

B. arvestades, et hiljutised häired ülemaailmses kaubandussüsteemis võivad suunata ülemäärase toodangu ümber ELi turule ja moonutada konkurentsitingimusi;

C. arvestades, et Hiina riiklikud toetused ja liigne tööstuslik tootmisvõimsus sellistes sektorites nagu teras, elektroonika ja päikesepaneelid võivad ELi ettevõtjate hindu alla lüüa, mis muudab ELi tootjate jaoks hinnakonkurentsi üha raskemaks; arvestades, et nagu on kirjeldatud Mario Draghi aruandes[9], domineerib Hiina juba puhta tehnoloogia ülemaailmses ekspordis ning eeldatavasti säilitab ta tulevikus fotogalvaanilise päikeseenergia, akuelementide ja elektrisõidukite valdkonnas olulise liigse tootmisvõimsuse, mis on osaliselt tingitud riiklikest toetustest, mis on neli korda suuremad kui teistes suurtes riikides, ja madalatest tootmiskuludest;

D. arvestades, et komisjoni käsutuses on juba mitu kaubanduse kaitsevahendit, sealhulgas kaitsemeetmed, mis võimaldavad tal kaitsta ELi töökohti ja ettevõtteid ebaausa konkurentsi, turu moonutamise või dumpingu korral; arvestades, et EL on kohaldanud neid meetmeid eelkõige Hiina elektrisõidukite suhtes pärast seda, kui tuvastati ebaaus riiklik subsideerimine;

E. arvestades, et mõni kolmandate riikide digiplatvorm laieneb ELi turul kiiresti ja saab mõnel juhul riiklikku toetust, mis võimaldab neil seeläbi pakkuda väga odavaid kaupu, mis lööb ELi ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) hindu alla, ning lasta samal ajal turule märkimisväärses koguses tooteid, mis ei vasta ELi ohutus-, keskkonna- ja kemikaalistandarditele, ohustades tarbijaid ja põhjustades majanduslikku kahju;

F. arvestades, et selline ebaaus konkurents on sageli seotud madalamate tööstandardite, nõrga keskkonnakaitse ja töötajate õiguste rikkumisega, mis on vastuolus ELi võetud kohustusega tagada õiglane ja kestlik kaubandus ning kahjustab ELi õigusnorme järgivate uuenduslike ELi mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsi- ja vastupanuvõimet**;**

G. arvestades, et väikese väärtusega e-kaubanduse importtoodete järsk kasv, mida hõlbustavad eelkõige tollimaksuvabastused saadetistele, mille väärtus on alla 150 euro ja mis pärinevad peamiselt Hiinast, avaldab tolli- ja turujärelevalveasutustele märkimisväärset survet, kuna see piirab nende suutlikkust tagada tulemuslikult seda, et internetimüüki käsitlevaid ELi õigusnorme täidetakse;

H. arvestades, et üha suurem arv e-kaubanduse kanalite kaudu ELi importditud kaupu ei vasta ELi ohutus-, keskkonna- ja tööstandarditele, mistõttu tarbijad, eelkõige vähekaitstud kasutajad ja alaealised, puutuvad kokku ohtlike või võltsitud toodetega, mis

---

9 Draghi, M., „The future of European competitiveness“ (Euroopa konkurentsivõime tulevik), 9. september 2024.

põhjustab majanduslikku kahju, moonutab ausat konkurentsi ja õõnestab usaldust ühtse turu vastu ning see omakorda avaldab nimelt kahjulikku mõju nõudeid järgivatele ELi ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, kes investeerivad oma toodete kvaliteeti, ohutusse ja kestlikkusse;

I. arvestades, et teatavad kolmandate riikide müüjad eiravad ELi tarbijatele müümisel regulatiivseid ja haldusnõudeid ning loovad nii ebavõrdsed tingimused, mis kahjustavad ELi ettevõtjaid, eelkõige VKEsid ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid, mõjutades nende konkurentsivõimet ja kasvusuutlikkust, eriti kui importkauba suhtes ei tagata tulemuslikult samade kohustuste täitmist;

J. arvestades, et Mario Draghi aruandes tõsteti esile, et võrreldes oma Hiina ja Ameerika Ühendriikide konkurentidega seisavad ELi ettevõtjad silmitsi tarbetu regulatiivse keerukusega, ning kirjeldatakse ELi bürokraatiat rohmaka ja kasvavana; arvestades, et rohkem kui 60 % ELi ettevõtjatest peab aruandluskohustusi investeerimistakistuseks ning 55 % VKEdest peab regulatiivseid takistusi ja halduskoormust oma suurimaks probleemiks; arvestades, et ELil puudub kvantitatiivne raamistik, et analüüsida uute õigusaktide pluss- ja miinuspooli;

K. arvestades, et siseturule lastavate toodete päritolu läbipaistmatus kahjustab tarbijate teadlike valikute tegemise võimalust ja ausat konkurentsi, ning arvestades, et praegu ei ole ELi imporditavate toiduks mittekasutatavate toodete päritolu märgistamine kohustuslik;

L. arvestades, et tarbijaid, eelkõige vähekaitstud või esmakordseid internetiostu tegijaid, kellele ei anta selget ja usaldusväärset teavet toote päritolu, nõuetele vastavuse ja vastutava ettevõtja kohta, ähvardab oht, et kolmandate riikide müüjad püüavad neid eksitada;

M. arvestades, et ELi põllumajandustootjad puutuvad sageli kokku konkurentsiga, mida põhjustab põllumajandustoodete import kolmandatest riikidest, kus puuduvad samaväärsed keskkonna-, fütosanitaar- ja tööstandardid või piisav jälgitavus; arvestades, et see võib ohustada rahva-, taime- ja loomatervist, sealhulgas kahjurite ja haiguste leviku tõttu; arvestades, et sellised tavad õõnestavad ausat konkurentsi ning ohustavad otseselt põllumajanduslikku tööhõivet, toiduga kindlustatust ja maapiirkondade majanduse elujõulisust ELis;

N. arvestades, et EL on hakanud võtma meetmeid, et ebaausat konkurentsi ja e-kaubanduse õiguslikke lünki kõrvaldada, tuginedes digiplatvorme, tooteohutust, turujärelevalvet ja tollireformi käsitlevatele õigusaktidele; arvestades, et nende meetmete tulemuslik rakendamine on hädavajalik, et kaitsta ELi konkurentsivõimet ja töökohti;

O. arvestades, et direktiiviga (EL) 2024/825, milles käsitletakse

tarbijate võimestamist rohepöördel[10], tõhustatakse kaitset ebaausate kaubandustavade eest ja antakse paremat teavet selliste kestlikkuse aspektide kohta nagu keskkonnamõju, energiakasutus ning toodete, sealhulgas internetipõhiste kauplemiskohtade kaudu müüdavate toodete parandatavus ja vastupidavus, ning et direktiivi kiire ja järjepidev rakendamine on äärmiselt oluline, et tagada tarbijatele teadlike valikute tegemise võimalus ja aus konkurents;

1. taunib asjaolu, et kolmandate riikide ettevõtjate, sealhulgas teatavatel juhtudel suurtest riiklikest toetustest kasu saavate ettevõtjate ebaaus konkurents toob kaasa töökohtade kadumise ELis ning põhjustab märkimisväärset ohtu Euroopa ettevõtetele, mis on sageli VKEd ja pereettevõtted, mis edendavad oskuste, teadmiste ja kapitali põlvkondadevahelist üleminekut; tuletab meelde, et komisjon saab sageli taotlusi, et saada toetust koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist, mis viitab sellele, et töötajaid koondatakse ja ELi ettevõtteid suletakse seetõttu, et nad ei suuda konkureerida kolmandate riikide impordiga, mille puhul ei järgita ELi ohutus-, keskkonna- ja tööstandardeid;

2. väljendab tõsist muret ebaausa konkurentsi pärast, mida tekitavad kolmandate riikide e-kaubanduse platvormid, mis kasutavad ära õiguslikke lünki, ohustavad tarbijaohutust ja moonutavad ühtset turgu; nõuab selgemaid toodete päritolu, jälgitavuse ja vastutavate ettevõtjate kindlakstegemise õigusnorme, sealhulgas CE-märgise kasutuse rangemat tagamist ning mõistete „tootja“ ja „importija“ määratlemist, et toetada ELi ettevõtjate, eelkõige VKEde ausat konkurentsi;

3. juhib tähelepanu asjaolule, et kolmandate riikide platvormide kaudu tehtud ostude järsu kasvuga on kaasnenud märkimisväärsed nõuete täitmisega seotud probleemid, mis puudutavad tooteohutust ja siseturu nõuete järgimist; rõhutab, et selliste tavadega antakse kolmandate riikide platvormidele ebaõiglane eelis, avaldades ELi ettevõtjatele, eelkõige VKEdele ja mikroettevõtjatele survet; juhib tähelepanu sellele, et ELi tootjad peavad täitma rangemaid turujärelevalve nõudeid kui kolmandate riikide e-kaubanduse müüjad; rõhutab, et odavad nõuetele mittevastavad importtooted vähendavad ELi turuosa ja viivad töökohtade kadumiseni;

4. tuletab meelde tarbijate õigust usaldusväärsele teabele toodete päritolu kohta ning on arvamusel, et enamik siseturu tarbijaid peaks päritoluriigi kohustuslikku märkimist kasulikuks, et teha oma ostude

---

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/825, millega muudetakse direktiive 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL seoses tarbijate võimestamisega rohepöördel, tagades neile parema kaitse ebaausate tavade eest ja parema teabe esitamise (ELT L, 2024/825, 6.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj).

kohta kiireid teadlikke otsuseid;

5. on veendunud, et nii veebiväliste kui ka veebipõhiste ettevõtjate suhtes kohaldatava ELi õigustiku järjepidev ja õigeaegne rakendamine on äärmiselt tähtis selleks, et käsitleda kolmandate riikide ettevõtjate poolt tarbijatele pakutavate nõuetele mittevastavate, ohtlike ja võltsitud toodete tõsist ja kahjulikku mõju; rõhutab, kui vajalikud on õigusnormide täitmise tagamise vahendid, sealhulgas piisavad karistused ja ajutiste meetmete kiirem kohaldamine, eriti ELi õiguse korduva, tõsise ja süsteemse rikkumise korral;

6. rõhutab, et tolli- ja turujärelevalve reformis peab käsitlema ebaausaid kaubandustavasid, kõrvaldades õiguslikud lüngad kehtivas õigusraamistikus ja toetades sõnaselgelt VKEsid, vähendades tarbetut halduskoormust, kiirendades nõudeid järgivate ELi ettevõtjate tollivormistusmenetlusi ning suunates vahendid korduvaid rikkumisi toime pannud platvormidelt või müüjatelt pärit suure riskiga saadetistele; toonitab, et VKEd ei tohiks olla suurte platvormide või kolmandate riikide eksportijatega võrreldes ebasoodsamas olukorras;

7. tunnustab komisjoni hiljutisi jõupingutusi, et vähendada ELi ettevõtete senist halduskoormust; kutsub komisjoni üles suurendama oma püüdlusi, et parandada õigusraamistikku ja vältida nii kahjulikku mõju ELi majanduslikule konkurentsivõimele, ning nõuab jätkuvaid pingutusi, et toetada ELi tööstust, tehnoloogilist suveräänsust ja tööhõive toetamist;

8. soovitab täiendada ja paremini kooskõlastada tolli- ja turujärelevalveasutuste vahendeid, sealhulgas suure riskiga tootekategooriate sihipärane kontroll, investeeringud uutesse vahenditesse (nt tehisintellekt, plokiahel), tõhusam testimine ja töötajate vajalik koolitamine, ning suurendada nende hulka;

9. väljendab heameelt nõukogus hiljuti kokku lepitud käibemaksu- ja tollimaksuvabastuse kaotamise üle väikese väärtusega saadetiste puhul, mis puudutab pakke, mille väärtus on alla 150 euro ja mis saadetakse kolmandast riigist ELi tarbijale; rõhutab, kui tähtis on, et Euroopa Prokuratuur uuriks tolliasutuste toetusel tollialaste õigusaktide piiriüleseid rikkumisi, sealhulgas pettused, mis esinevad e-kaubanduse deklaratsioonides ja väärtuse tegelikust väiksemana näitamisel, ning kontrollide vältimine ja meelepärase kohtualluvuse valimine;

10. toonitab, et digitaalse tootepassi kiire rakendamine – eriti paljude internetis müüdavate kriitiliste toodete puhul – on hädavajalik selleks, et tõhustada kehtivate õigusaktide täitmise tagamist; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks viivitamata digitaalse tootepassi kohta vastu vajalikud teisesed õigusaktid, eelkõige seoses tekstiili, jalatsite,

sealhulgas ökonahast toodete, lastele mõeldud toodete, kosmeetikatoodete, elektroonika ja muude toodetega, mis väga sageli ei vasta nõuetele ja millega kaasnevad riskid;

11. kutsub komisjoni üles ELi ettevõtteid kolmandate riikide tootjate ebaausa konkurentsi eest kaitsma, et säilitada ELis töökohad ja suurendada strateegilist sõltumatust, et suuta reageerida mis tahes kriisidele, nagu COVID-19 pandeemia; taunib töökohtade kadumist, mis tuleneb ebaausast konkurentsist kolmandate riikide ettevõtjatega, kes rikuvad ELi ohutus-, keskkonna- ja tööstandardeid, mida sageli hõlbustavad veebiplatvormid, mis võimaldavad nõuetele mittevastavatel toodetel lihtsamini ELi turule siseneda; rõhutab, et tooteohutus, eelkõige lastetoodete puhul, peab jääma esmatähtsaks;

12. on mures asjaolu pärast, et nõudeid mittetäitvatel müüjatel õnnestub sageli sisulisi karistusi vältida; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tõhustama kehtivate ELi õigusaktide kooskõlastatud täitmise tagamist, sealhulgas trahvid ja keelud kõigis müügikanalites, et kindlustada ohtliku või nõuetele mittevastava kauba kiire kõrvaldamine ja õigusrikkujate karistamine; rõhutab, et õigusaktide täitmise tõhusam tagamine on hädavajalik selleks, et vältida olukorda, kus kolmandate riikide müüjad löövad süsteemselt alla selliste nõudeid järgivate ettevõtjate, eelkõige VKEde hindu, kelle investeerimistegevus on kooskõlas ELi kohustuslike ohutus-, kestlikkus- ja kvaliteedinõuetega, millest kolmandate riikide müüjad saavad mööda hiilida;

13. mõistab hukka mõne ELi-välise suure veebiplatvormi ärimudeli, mis tugineb ELi ohutus- ja keskkonnastandarditele mittevastavate kaupade kiirele ja suuremahulisele tootmisele ja turustamisele; rõhutab, et sellised tavad on võrdväärsed sotsiaalse ja keskkonnaalase dumpinguga; kutsub komisjoni üles tagama ELi sotsiaal- ja keskkonnaalaste õigusaktide range järgimise ning suurendama teadlikkust ebaausate äritavade mõjust keskkonnale, tervisele ja ühiskonnale;

14. rõhutab, et internetipõhistes kauplemiskohtades peavad olema tagatud läbipaistvus ja vastutus kogu e-kaubanduse impordi tarneahelas, sealhulgas ELi tarbijatele suunatud kolmandast isikust müüjate puhul, ning ELi ohutus- ja toote-eeskirjade järgimine; avaldab toetust mõistele „eeldatav importija“, mille kasutamine tagaks, et ELi sisenevad tooted vastavad liidu õigusnormidele, isegi kui algne eksportija asub väljaspool ELi;

15. rõhutab, kui oluline on kontrollida müüja isikusamasust ja teha kättesaadavaks nõutav vastavusteave, sealhulgas CE-märgis ja ELis asutatud vastutava ettevõtja teave, ning kõrvaldada viivitamata nõuetele mittevastavad või valesti märgistatud tooted; nõuab, et platvormid tagaksid pädevate asutustega täieliku koostöö, mis hõlmaks kolmandate riikide müüjate kohta asjakohase teabe

esitamist ning kontrollide, toodete tagasinõudmiste ja tarbijate õiguskaitse hõlbustamist; märgib, et ELis asuvate keskuste kaudu tegutsemine võib aidata teha kontrolle tulemuslikumalt;

16. kutsub komisjoni üles võtma ennetavaid meetmeid ja kasutama kiiresti sihipäraseid kaubanduse kaitsevahendeid, sealhulgas algatama dumpingu- ja subsiidiumivastaseid uurimisi, et võidelda ebaausa konkurentsi kahjuliku mõju vastu ELi jaemüüjatele, VKEdele ja tööstusele, kuna nad ei saa konkureerida kunstlikult madalate hindadega, mis tulenevad kolmandate riikide riiklikult toetatud dumpingutavast; kutsub komisjoni üles toetama kaebuse esitajaid täiel määral, kui esitatakse tõendeid dumpingu ja subsideerimise kohta, ning tagama väiketootjatele lihtsustatud menetlused;

17. nõuab tungivalt, et komisjon kiirendaks tollireformi ning kaotaks sealjuures väikese väärtusega kaupade impordikäibemaksuvabastuse ja kehtestaks Maailma Kaubandusorganisatsiooni normide kohased käitlemis- ja tollivormistustasud; rõhutab, et sellised tasud peaksid aitama katta tolliasutuste suurenenud järelevalvekulusid; toonitab, kui väga on vaja ELi tasandi lähenemisviisi, et vältida killustatust ja piiriüleseid oste ning tagada aus konkurents; rõhutab, et ebaausa impordi vastu võitlemiseks on tingimata vaja tõhustatud tollireformi, sealhulgas paremaid seirevahendeid ja sihipäraseid kontrolle, ning säilitada samal ajal tarbijate õigused ja kaupade taskukohasus; kutsub komisjoni üles parandama sihipäraseid, ebaõiglasest impordist tugevalt mõjutatud sektoritele mõeldud ELi toetusmeetmeid, nagu võimalus saada ELi rahalisi vahendeid, innovatsioonitoetus, oskuste arendamine ja ekspordi mitmekesistamise programmid;

18. nõuab tõhusamaid tarbijate õiguskaitse mehhanisme, mis võimaldaksid ELi tarbijatel saada kolmandate riikide müüjatelt ostetud ohtlike või nõuetele mittevastavate kaupade eest raha tagasi, asenduskaupa või õiguskaitsevahendeid; toetab seda, et luuakse kergesti kasutatav ELi veebipõhine tarbijakaebuste liides, mis on kättesaadav kõigis ELi keeltes ja millega tagatakse, et kodanikud saavad oma õiguste rikkumise korral kiiresti tegutseda; julgustab töötama välja ELi-ülese teadlikkuse suurendamise kampaania, millega edendatakse vastutustundlikku tarbimist ja ELis valmistatud tooteid, tõstes esile nende ühiskondlikke ja keskkonna- ja ohutusalaseid eeliseid, ning ergutab samal ajal komisjoni suurendama oma toetust saarepiirkondadele, et võimaldada neile juurdepääs ELi toodetele;

19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.